

Příklady vyhodnocení evolučních algoritmů

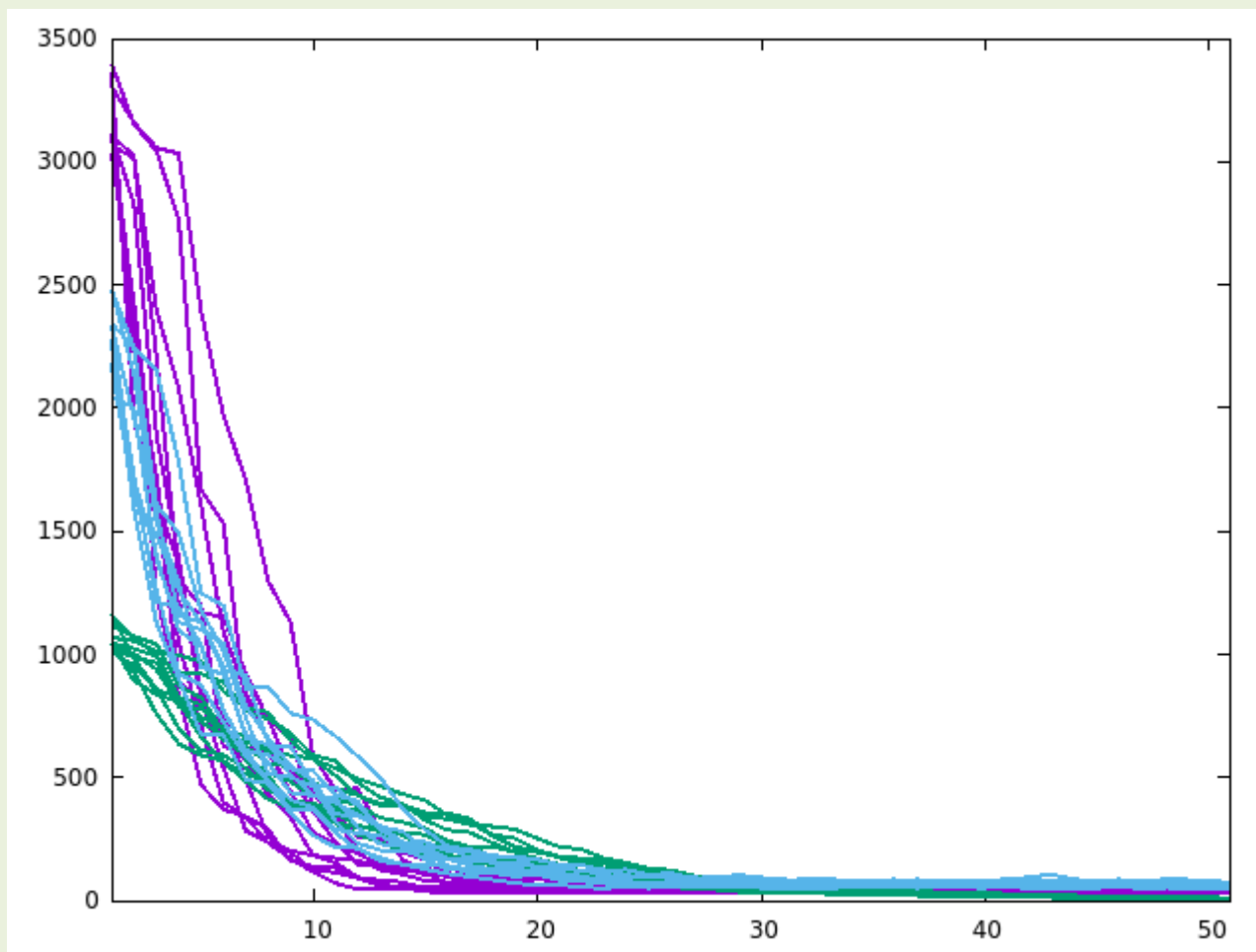
Martin Hyrš

Fakulta informačních technologií

Vysoké učení technické v Brně

ihyrs@fit.vutbr.cz

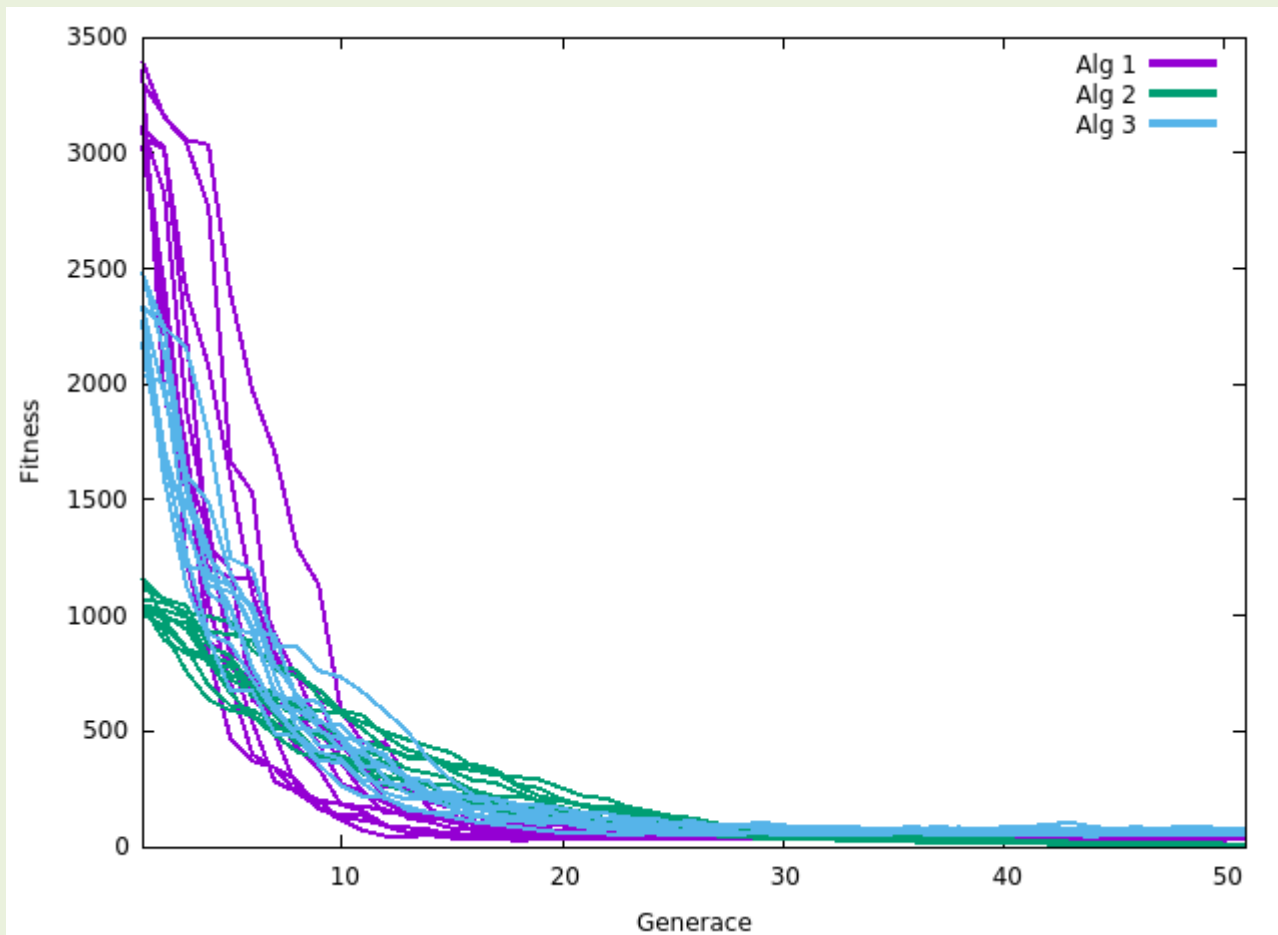
Opakované běhy algoritmu

☑ Opakované běhy EA jsou při vyhodnocování nutnost, jeden běh nevypovídá o ničem.

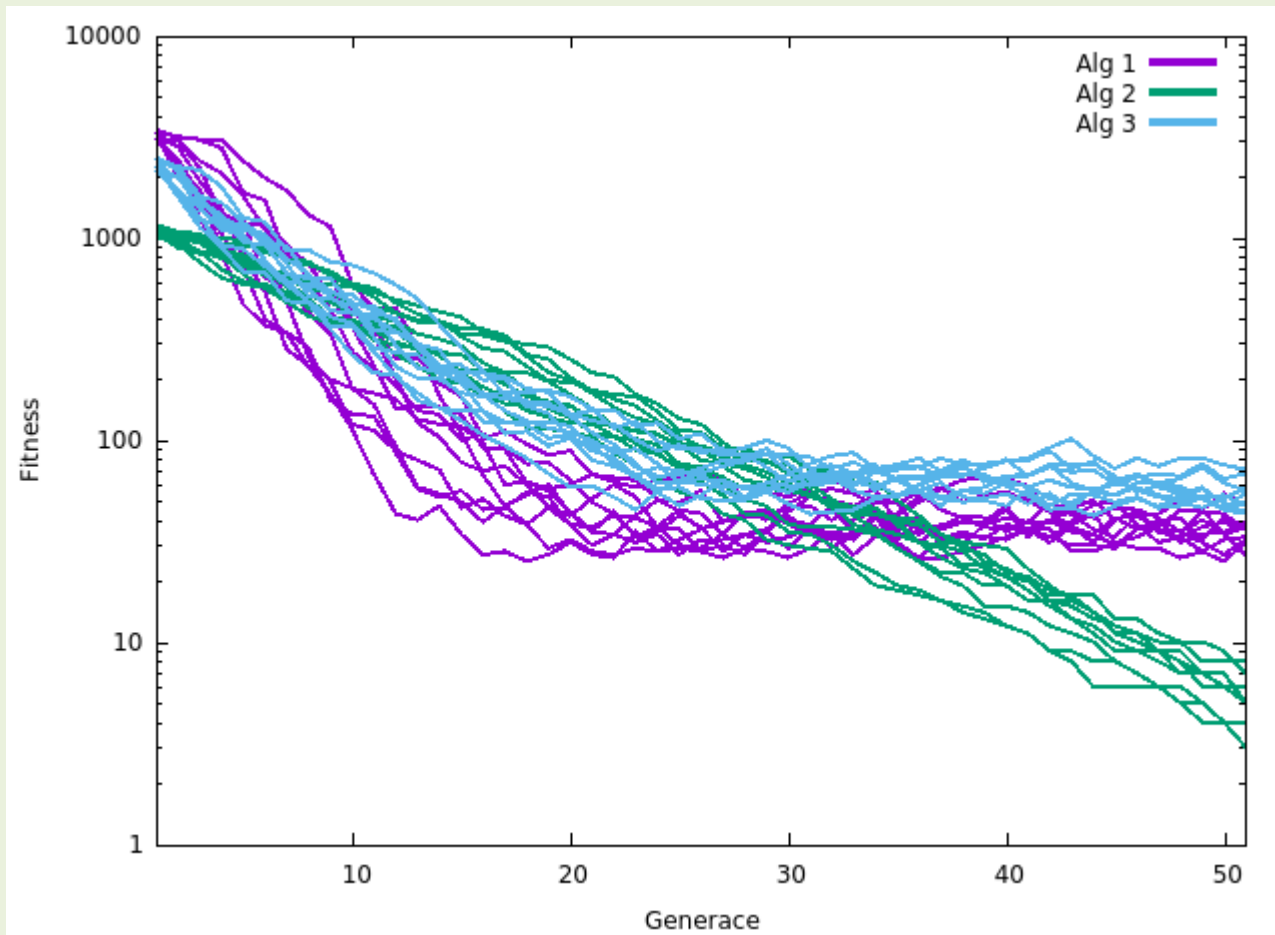
☒ Co je na grafu?

Popsat graf

☒ U pozdějších generací nerozeznáme podrobnosti.
(Je samozřejmé, že na začátku jsou všechny algoritmy špatné. Ale který je nejlepší ve 30. generaci?)

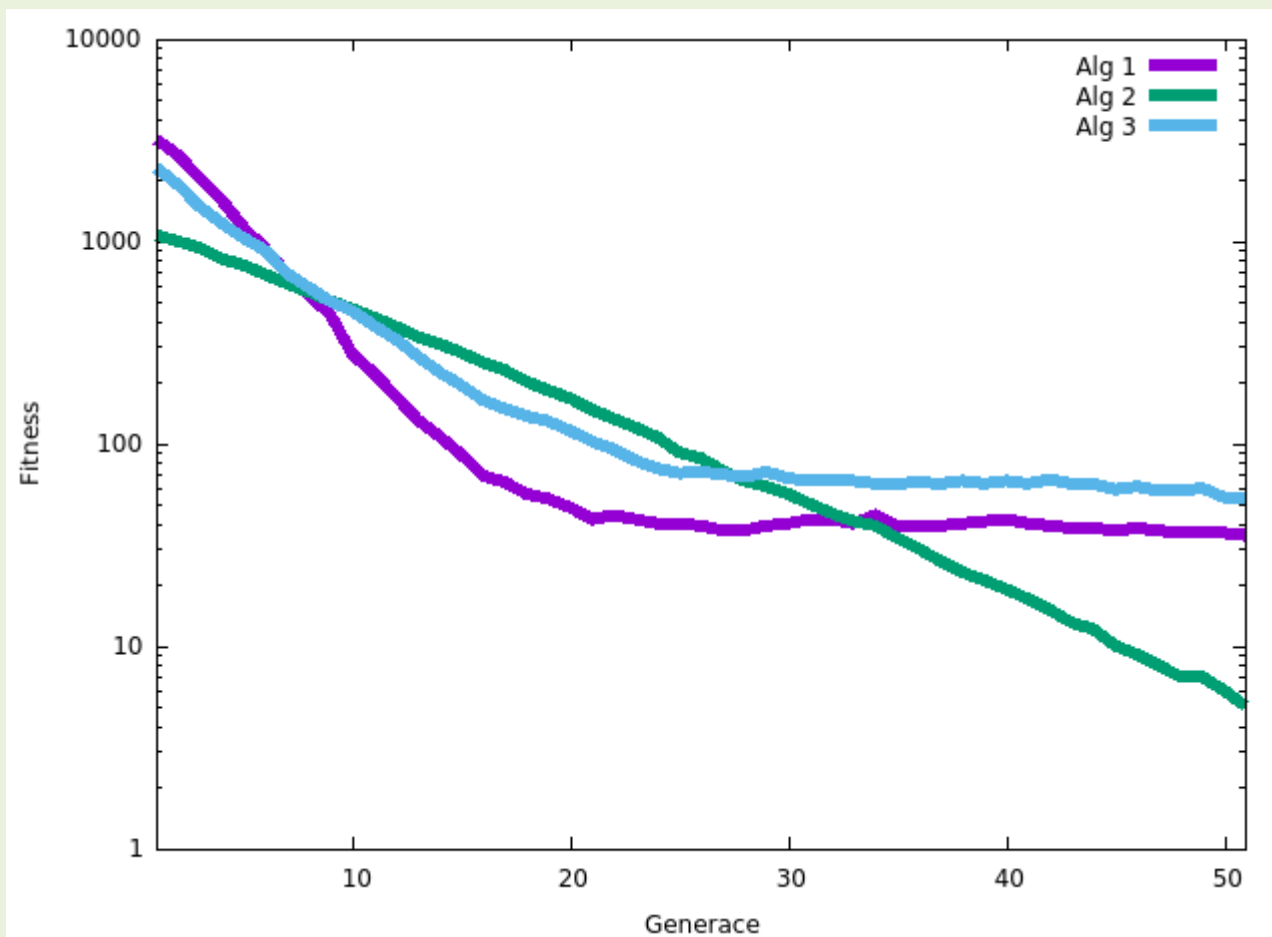
Nebude logaritmické měřítko přehlednější?

☑ Možná bude, možná nebude; to závisí na datech.

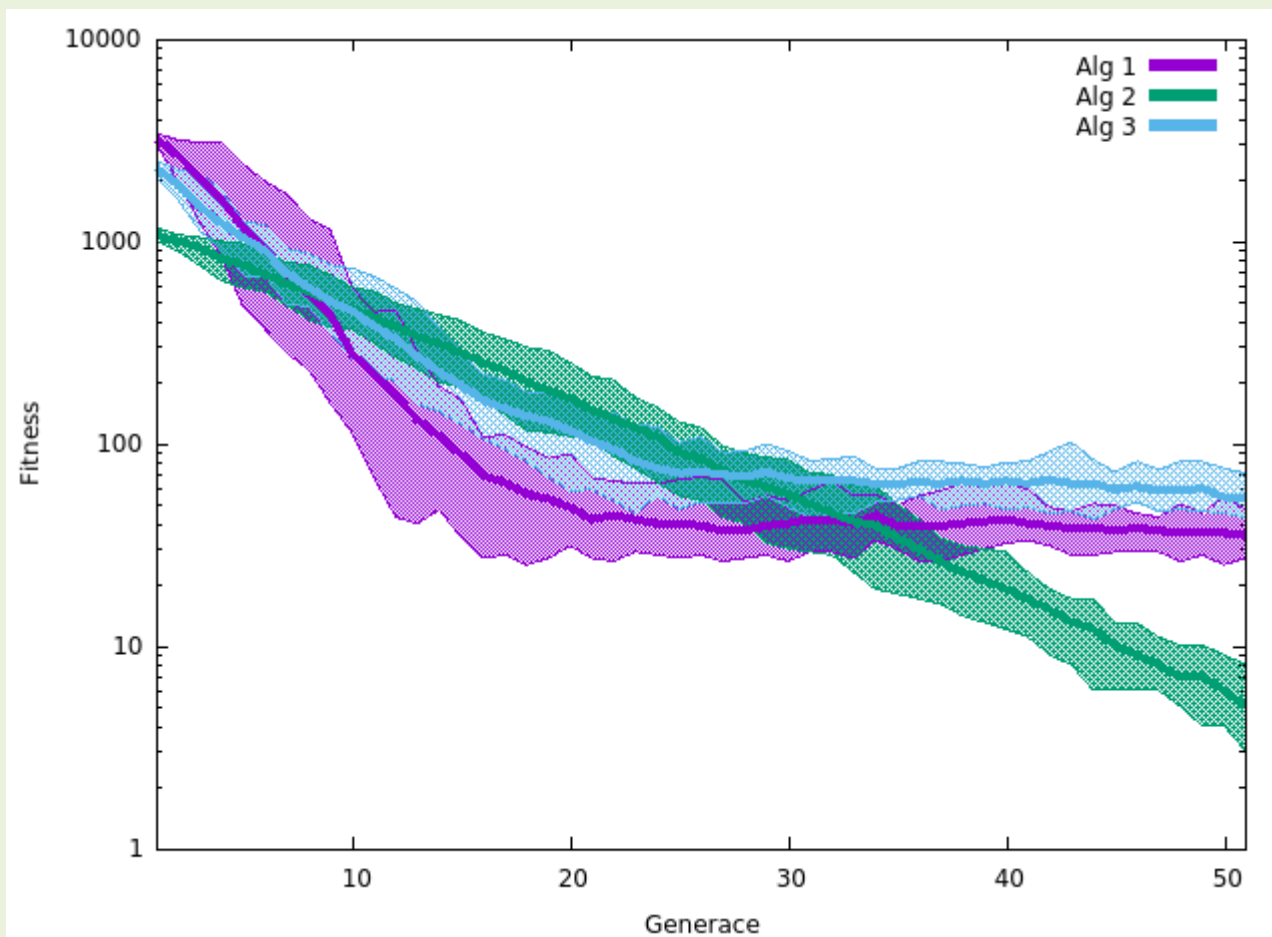
Ale stále tam je moc čar.

Jen průměr

✗ Málo informací, nevíme, jak se liší různé běhy.

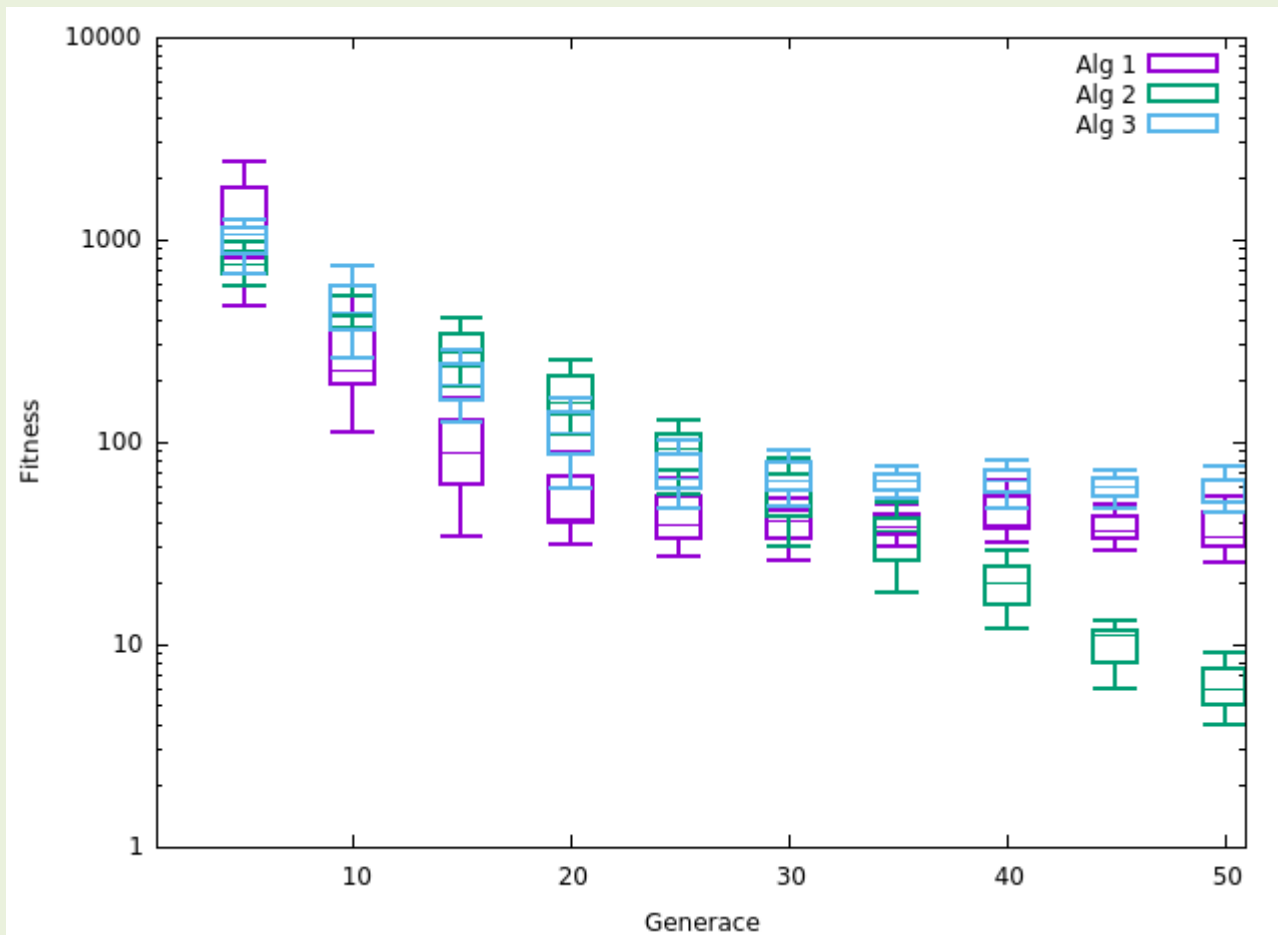
Vyplněné křivky

Vyplnit plochu mezi min a max, zvýraznit průměr.

☒ Použitelné provedení.

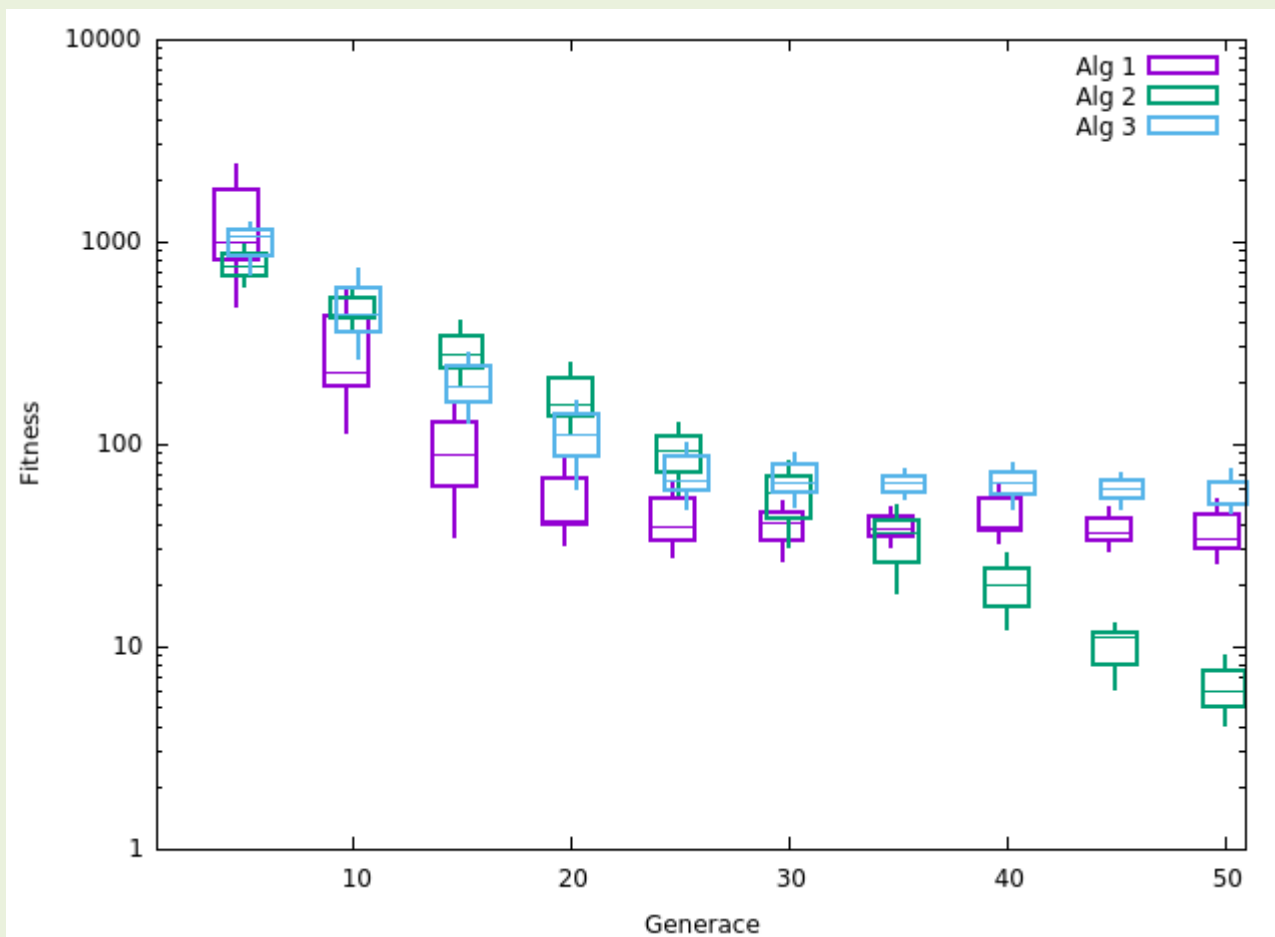
Boxplot

min — **Q1 MED Q3** — max

Moderní, dostatek informací. Při větším počtu nepřehledné.

Zjednodušení boxplotů

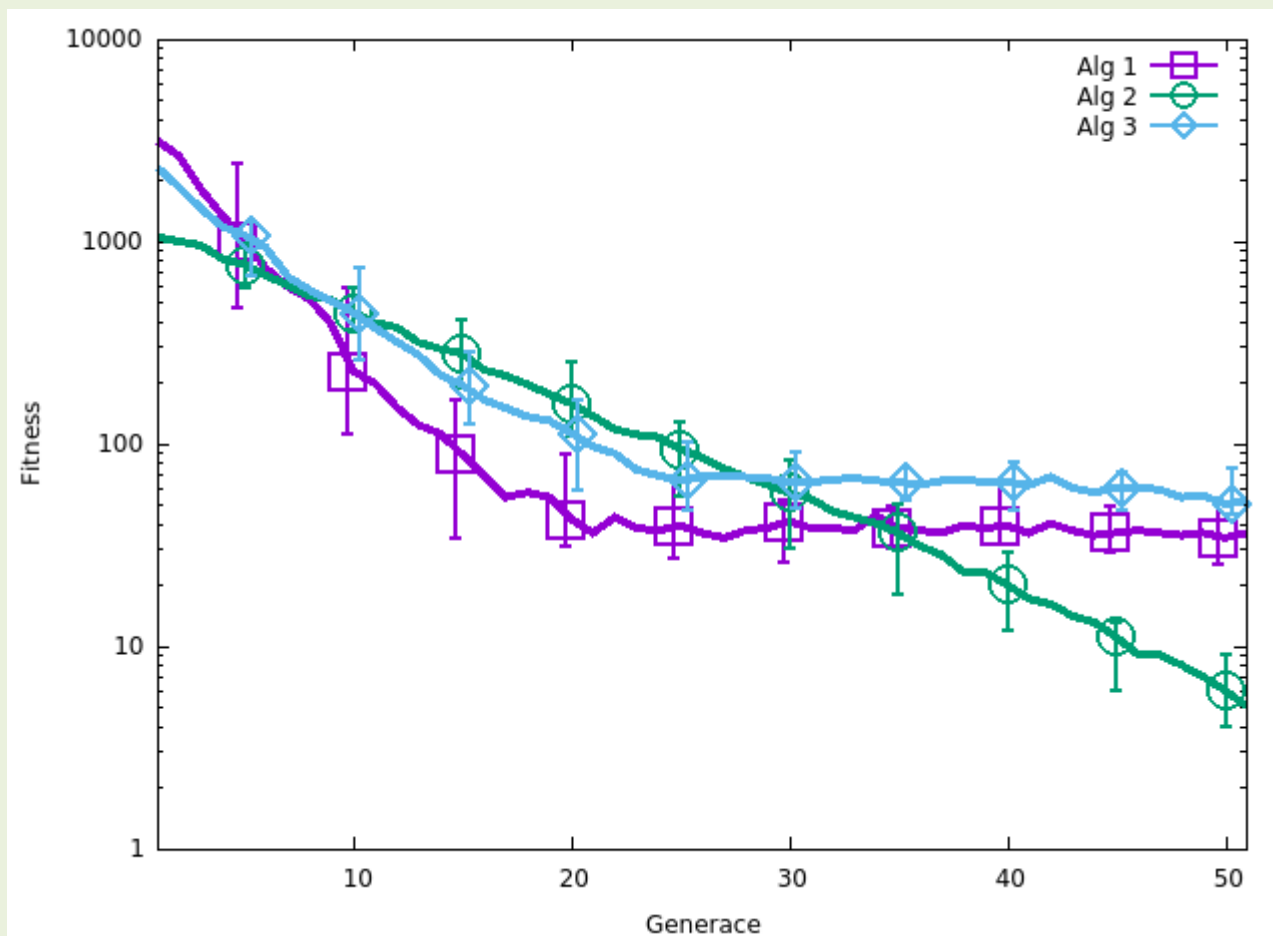

Mírný vodorovný posun, chybí koncové příčky.

☑ Možná přehlednější?

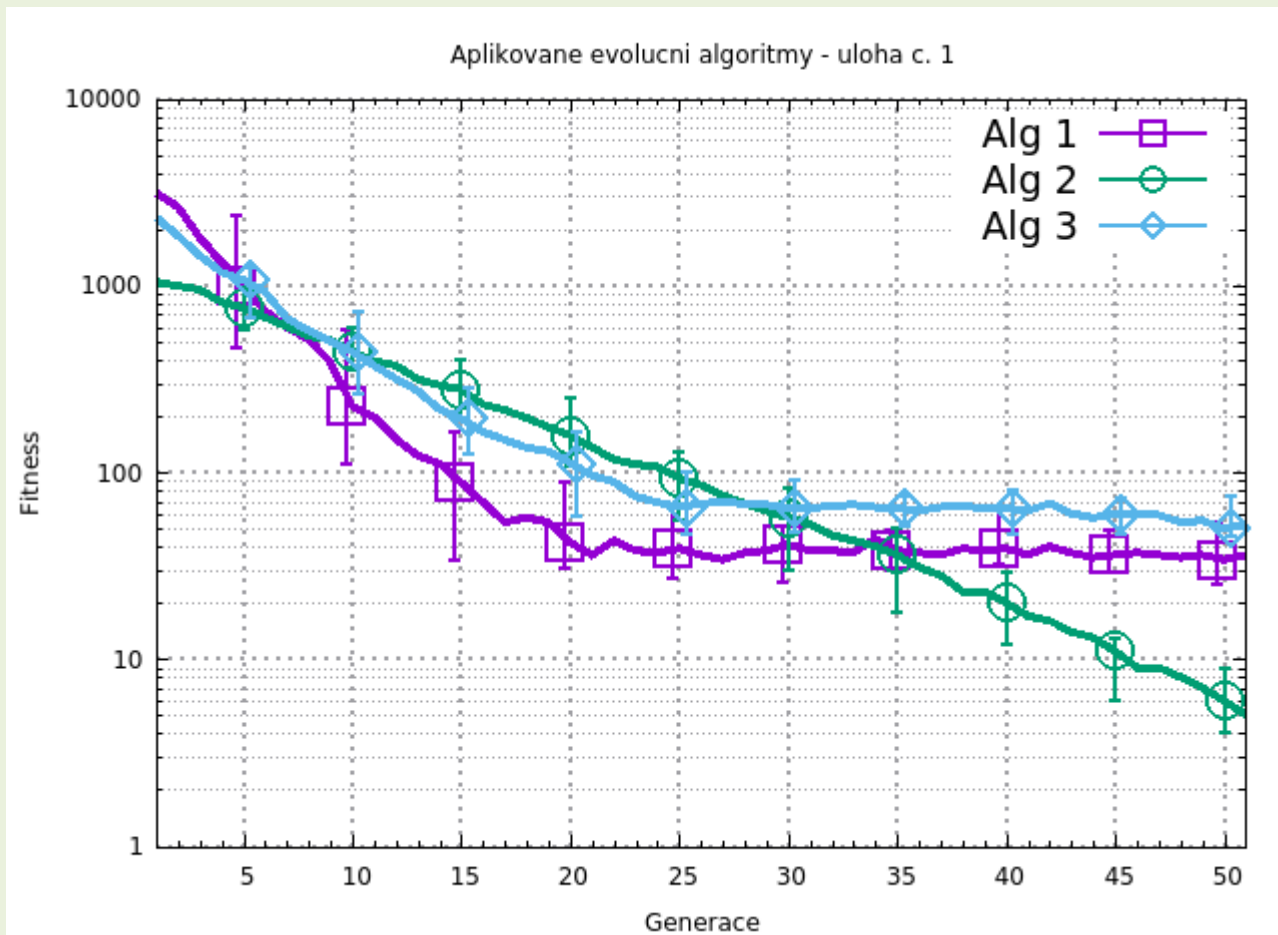

Čára s body – medián, vousy – min/max

Jednotlivé algoritmy můžeme rozlišit barvou čáry a/nebo typem bodu. Při vhodném provedení lze zobrazit i mnoho algoritmů naráz.

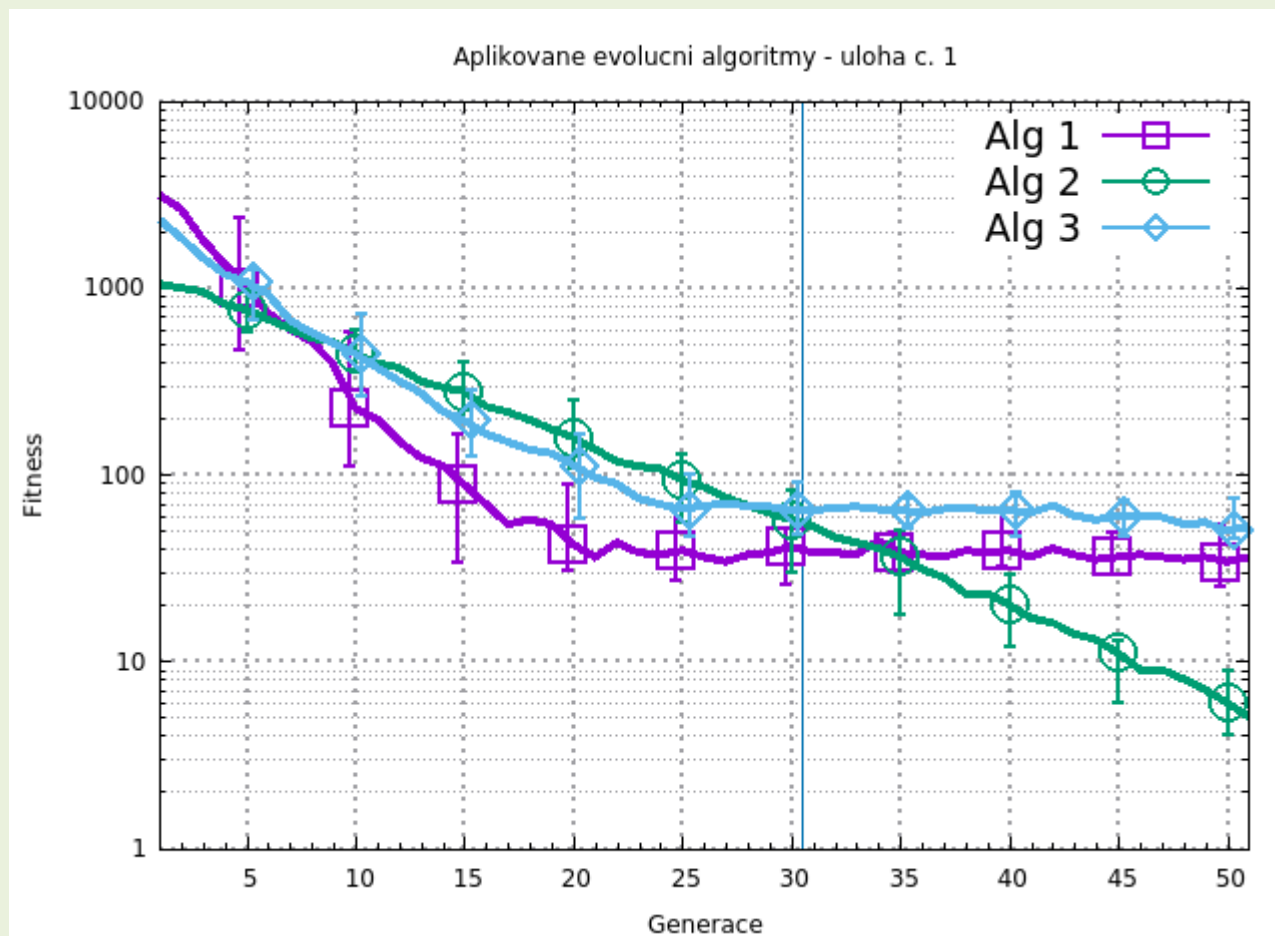
Další vylepšení

☑ popisky, mřížka, značky na osách...

Je to už dokonalé?

Co vlastně měříme ???

- Který algoritmus je nejlepší po 30 generacích?
- Stačí dosažení hodnoty menší než 100?

Možné metriky (např.:)

Po stanoveném počtu vyhodnocení fitness (spravedlivější než počet generací, když jsou různě velké populace):

- úspěšnost (success rate) – při kolika % běhů bylo dosaženo stanoveného prahu.
- fitness – je-li menší než práh, považujeme za 0. Statistiky o dosažené fitness.

TABULKA 1: Fitness hodnota nejlepšího jedince po uplynutí 30 generací, statistika z 10 nezávislých běhů na zkušební úloze č. 1.

Alg.	min	med	max	avg	std
Alg 1	29	38	58	42,7	9,5
Alg 2	29	54	72	50,5	12,4
Alg 3	43	65	83	65,6	10,3

Testování hypotéz

Chceme porovnat, zda dvě náhodné veličiny mají stejnou střední hodnotu.

H_0 – ano, jsou stejné, pozorovaný rozdíl je způsoben pouze náhodou.

H_1 – mezi zkoumanými veličinami je významný rozdíl.

Chyba I. nebo II. druhu: zamítnutí platného nebo přijetí neplatného.

Hladina významnosti α = pravděpodobnost chyby I. druhu. Obvykle se volí $\alpha = 5 \%$.

Dvouvýběrový t-test

Testuje, zda dva nezávislé náhodné výběry mají stejné střední hodnoty. (Za předpokladu, že oba výběry mají stejný počet vzorků. Jinak se musí nejprve rozhodnout F-testem, zda mají stejné rozptyly, a dále zvolit příslušnou variantu t-testu.)

Z průměrů a rozptylů obou výběrů a počtu vzorků vypočítáme testovací kritérium t :

$$t = \frac{|\bar{x}_1 - \bar{x}_2|}{\sqrt{\frac{s_1^2 + s_2^2}{N}}}$$

Vypočtenou statistiku t porovnáme s tabulkovou kritickou hodnotou $t_{1-\alpha/2}(2N - 2)$.

Pokud je $t > t_{1-\alpha/2}$, je rozdíl mezi výběry statisticky významný na zvolené hladině významnosti α .

Statistická významnost rozdílu

Po 30. generaci:

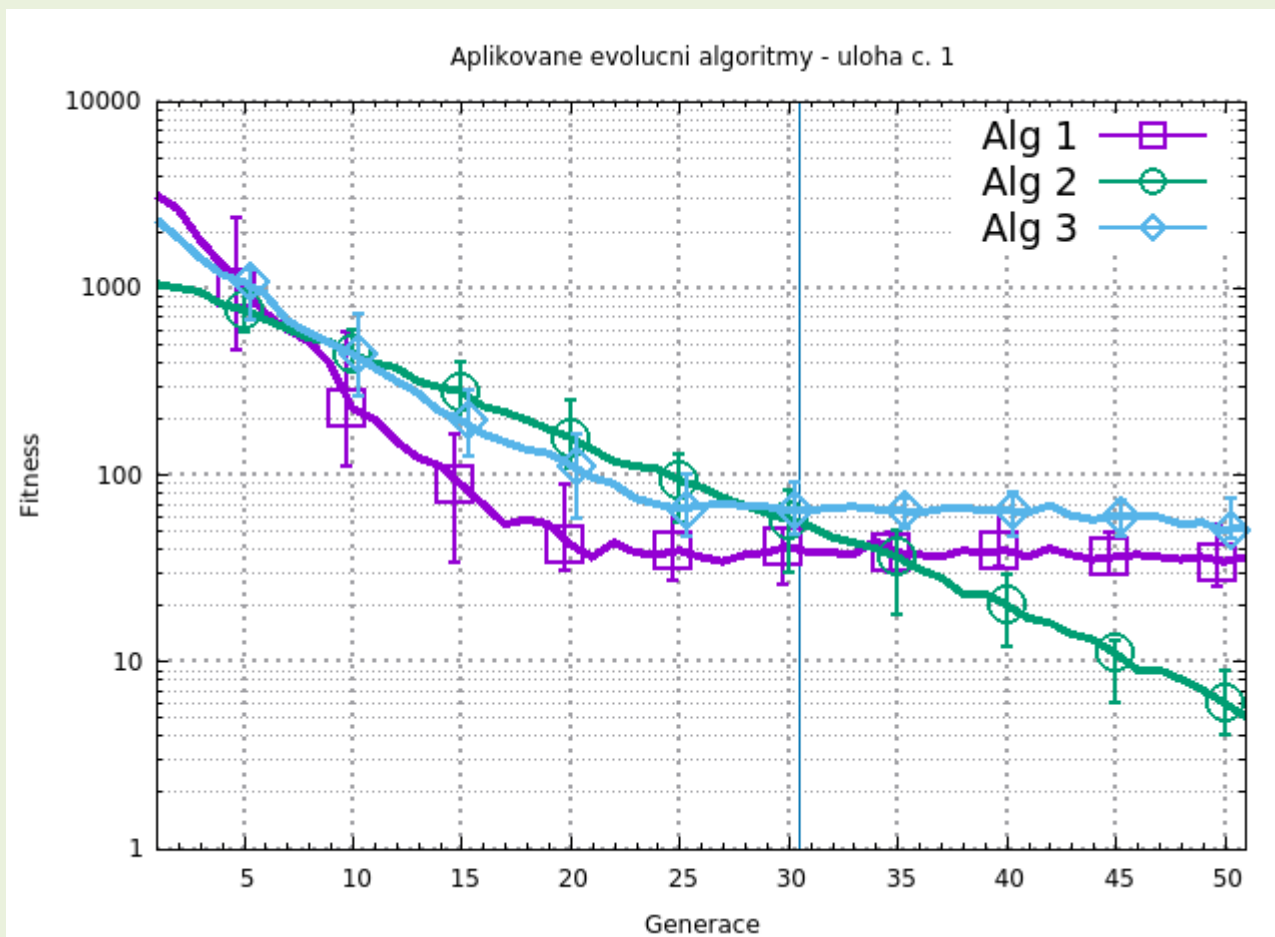
$$\alpha = 0,05 \quad t_{0,975}(18) = 2,101$$

Alg 1		Alg 2		$t = \frac{ 42,7 - 50,5 }{\sqrt{\frac{9,5^2 + 12,4^2}{10}}} = 1,585$
avg	std	avg	std	
42,7	9,5	50,5	12,4	

Alg 1		Alg 3		$t = \frac{ 42,7 - 65,6 }{\sqrt{\frac{9,5^2 + 10,3^2}{10}}} = 5,180$
avg	std	avg	std	
42,7	9,5	65,6	10,3	

Alg 2		Alg 3		$t = \frac{ 50,5 - 65,5 }{\sqrt{\frac{12,4^2 + 10,3^2}{10}}} = 2,973$
avg	avg	avg	std	
50,5	12,4	65,6	10,3	

Výsledky testu (generace 30)

⇒ Alg. 1 je významně lepší než Alg. 3

⇒ Alg. 2 je významně lepší než Alg. 3

⇒ není významný rozdíl mezi Alg. 1 a Alg. 2

PS:

```
set logscale y
set xlabel "Generace"
set ylabel "Fitness"
set xrange [1:51]

plot for [i=2:11] 'c.txt' u i w lines lc 1 lw 2 t '', \
for [i=2:11] 'b.txt' u i w lines lc 2 lw 2 t '', \
for [i=2:11] 'a.txt' u i w lines lc 3 lw 2 t '', \
1/0 t 'Alg 1' lc 1 lw 4, \
1/0 t 'Alg 2' lc 2 lw 4, \
1/0 t 'Alg 3' lc 3 lw 4

plot for [i=15:15] 'c.txt' u i w lines lc 1 lw 6 t '', \
for [i=15:15] 'b.txt' u i w lines lc 2 lw 6 t '', \
for [i=15:15] 'a.txt' u i w lines lc 3 lw 6 t '', \
1/0 t 'Alg 1' lc 1 lw 6, \
1/0 t 'Alg 2' lc 2 lw 6, \
1/0 t 'Alg 3' lc 3 lw 6

plot 'c.txt' u 0:12:13 w filledcu lc 1 t '' fs pattern 6, \
'b.txt' u 0:12:13 w filledcu lc 2 t '' fs pattern 2, \
'a.txt' u 0:12:13 w filledcu lc 3 t '' fs pattern 7, \
for [i=12:13] 'c.txt' u i w lines lc 1 lw 1 t '', \
for [i=12:13] 'b.txt' u i w lines lc 2 lw 1 t '', \
for [i=12:13] 'a.txt' u i w lines lc 3 lw 1 t '', \
for [i=15:15] 'c.txt' u i w lines lc 1 lw 4 t '', \
for [i=15:15] 'b.txt' u i w lines lc 2 lw 4 t '', \
for [i=15:15] 'a.txt' u i w lines lc 3 lw 4 t '', \
1/0 t 'Alg 1' lc 1 lw 6, \
1/0 t 'Alg 2' lc 2 lw 6, \
1/0 t 'Alg 3' lc 3 lw 6

set boxwidth 2

plot 'c.txt' every 5 u ($1+1):($15+$12)/2:12:13:($15+$13)/2 with candlesticks t '' lw 2 lc 1 whiskerbars, \ # Kvartily nejsou skutečné, musí se stanovit z primárních výsledků experimentů.
'' every 5 u ($1+1):14:14:14:14 with candlesticks t '' lw 1 lc 1, \
'b.txt' every 5 u ($1+1):($15+$12)/2:12:13:($15+$13)/2 with candlesticks t '' lw 2 lc 2 whiskerbars, \ # Toto je jen příklad pro názornost a proto je kvůli zjednodušení přípravy
'' every 5 u ($1+1):14:14:14:14 with candlesticks t '' lw 1 lc 2, \
'a.txt' every 5 u ($1+1):($15+$12)/2:12:13:($15+$13)/2 with candlesticks t '' lw 2 lc 3 whiskerbars, \ # ořízený.
'' every 5 u ($1+1):14:14:14:14 with candlesticks t '' lw 1 lc 3, \
1/0 t 'Alg 1' lw 2 lc 1 w boxes, \
1/0 t 'Alg 2' lw 2 lc 2 w boxes, \
1/0 t 'Alg 3' lw 2 lc 3 w boxes

plot 'c.txt' every 5 u ($1+0.7):($15+$12)/2:12:13:($15+$13)/2 with candlesticks t '' lw 2 lc 1, \
'' every 5 u ($1+0.7):14:14:14:14 with candlesticks t '' lw 1 lc 1, \
'b.txt' every 5 u ($1+1):($15+$12)/2:12:13:($15+$13)/2 with candlesticks t '' lw 2 lc 2, \
'' every 5 u ($1+1):14:14:14:14 with candlesticks t '' lw 1 lc 2, \
'a.txt' every 5 u ($1+1.3):($15+$12)/2:12:13:($15+$13)/2 with candlesticks t '' lw 2 lc 3, \
'' every 5 u ($1+1.3):14:14:14:14 with candlesticks t '' lw 1 lc 3, \
1/0 t 'Alg 1' lw 2 lc 1 w boxes, \
1/0 t 'Alg 2' lw 2 lc 2 w boxes, \
1/0 t 'Alg 3' lw 2 lc 3 w boxes

plot 'c.txt' u ($1+1):14 w lines lc 1 lw 4 t '', \
'' every 5 u ($1+0.7):14:12:13 w yerrorbars lc 1 lw 2 pt 4 ps 3 t '', \
'b.txt' u ($1+1):14 w lines lc 2 lw 4 t '', \
'' every 5 u ($1+1.0):14:12:13 w yerrorbars lc 2 lw 2 pt 6 ps 3 t '', \
'a.txt' u ($1+1):14 w lines lc 3 lw 4 t '', \
'' every 5 u ($1+1.3):14:12:13 w yerrorbars lc 3 lw 2 pt 12 ps 3 t '', \
1/0 w linespoint lw 2 lc 1 pt 4 ps 2 t 'Alg 1', \
1/0 w linespoint lw 2 lc 2 pt 6 ps 2 t 'Alg 2', \
1/0 w linespoint lw 2 lc 3 pt 12 ps 2 t 'Alg 3'

set grid xtics ytics mytics lw 2, lw 1
set xtics 5
set mxtics 5
set key font ",14"
set title "Aplikovane evolucionni algoritmy - uloha c. 1"
replot

set arrow from 30.5,1 to 30.5,10000 nohead lc 6
replot
```